

Tuusniemen kunnan lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistuksesta

KH 22.04.2024 § 79
134/00.04.00/2024

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus käynnisti palvelujärjestelmän uudistamisohjelman valmistelun syyskuussa 2023 (Ahall 18.9.2023 § 282) ja asetti sille 30 – 50 miljoonan euron suuriset pysyvät kustannusvaikutustavoitteet, jotka toteutuessaan tasapainottaisivat hyvinvointialueen taloutta merkittävästi. Uudistamisohjelma on keskeinen osa hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa on valmisteltu neljä kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus.
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus.
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus.
- R4. Yliopistollisen sairaalan uudistus.

Aluehallitus on lähettänyt uudistusohjelman skenaarioluonnokset lausuntokierrokselle Pohjois-Savon kuntiin. Lausunnot on pyydetty toimittamaan hyvinvointialueelle 30.4.2024 mennessä. Hyvinvointialueen tavoitteena on saada uudistukset päätöksentekoon kesäkuussa 2024. Hyvinvointialueen edustajat järjestävät huhtikuun loppuun mennessä usealla paikkakunnalla asukasillan nimellä informaatio- ja kuulemistilaisuuksia. Tuusniemellä kyseinen asukasilta järjestettiin 11.4.2024.

Kunnan lausunto:

Tuusniemen kunta tunnistaa hyvin maamme julkisen sektorin talousahdingon. Tätä taustaa vasten myös Pohjois-Savon hyvinvointialueen on välttämätöntä tehdä tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä ja etsittävä uusia toimintatapoja ja -malleja. Uudistuksessa on kuitenkin tärkeää pitää kiinni koko maan sosiaali- ja terveystalouden uudistukselle aikanaan asetetut valtakunnalliset tavoitteet: Kustannusten kasvun hillintä, paremmat peruspalvelut, tasa-arvoiset palvelut ja sujuvammat hoitoketjut.

Hyvinvointialueen kaikki palveluverkkoskenaariot ovat perusterveydenhuollon palveluverkkoa voimakkaasti valtatie 5:n varrelle keskittäviä. Näiden skenaarioiden erot ovat käytännössä keskittämisen määrässä. Kunnan näkemyksen mukaan palvelujen voimakas keskittäminen ei automaattisesti tuo suuria säästöjä. Keskittäminen aiheuttaa toisaalta toimitilojen tyhjentyksiä, mutta luo samalla helposti palvelujen keskittämiskohtiin investointipainetta. Tässä kokonaisuudessa on hyvinvointialueella syytä tarkkaan laskea, mikä syntyvän säästön määrä tulisi olemaan tai tulisiko sitä lopulta lainkaan.

Kaikissa kolmessa hyvinvointialueen palveluverkkoskenaariossa Tuusniemen osalta terveydenhuollon peruspalvelujen palvelutaso on sama. Tuusniemelle olisi jäämässä terveydenhuollon palvelupiste ja sairaalan toiminta olisi loppumassa. Etenkin terveydenhuollon palvelupisteen osalta on suunnittelussa vielä palvelun laajuuden ja määrän osalta jäsentymättömyyttä. Kunnanhallitus katsoo, että Tuusniemellä on saatava myös perusterveydenhuollon lääkäritasoisista vastaanottopalvelua

lähipalveluna sen tarvetta vastaava määrä. Tämä edellyttää terveysaseman säilyttämistä paikkakunnalla. Tätä vaatimusta tukee Tuusniemellä muun muassa pitkät välimatkat, toimimaton taksiliikenne, heikot julkiset kulkuyhteydet, suuri palvelutarve, laajat katvealueet mobiiliverkkoyhteyksissä ja myös se, että Tuusniemellä on paljon asukkaita, jotka eivät käytä lainkaan tietoliikennepäätelaitteita. Näin ollen väestöstä rajautuu merkittävä osa jo lähtökohtaisesti (lähes neljännes) digitaalisten palvelujen ulkopuolelle.

Kunta pitää tärkeänä myös sitä, että palvelumallien uudistuksia toteutetaan vain sitä mukaa, kun korvaavat palvelut ovat sekä laadultaan että määrältään käyttökunnossa. Tämä koskee esimerkiksi mahdollista kotiin vietävien palvelujen merkittävää lisäämistä nykyisestä.

Kunnan näkemyksen mukaan hyvinvointialueen tulisi suunnitella muuta käyttöä lopetettavan Tuusniemen terveyskeskuksen sairaalan tiloihin: Esimerkiksi palveluasumista, yhteisöllistä asumista tai vastaavaa. Tämän tyyppisille palveluille Tuusniemellä olisi aitoa tarvetta.

Tämän hetken tietojen pohjalta terveydenhuollon akuuttivastaanotto toiminnan ilta- ja viikonloppuvastaanottopalvelut olisivat tuusniemeläisille tarjolla Kuopiossa, jonne on matkaa Tuusniemen kirkonkylältä noin 60 kilometriä. Kunta katsoo, että mikäli maakuntarajan toiselle puolella, esimerkiksi Outokummussa olisi tarjolla tuusniemeläisten tarvitsemia palveluja, joita ei saada omalta paikkakunnalta, niin Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueiden keskinäisen sopimuksen perusteella tuusniemeläisten tulisi voida käyttää myös näitä palveluja.

Kunta myös katsoo, että hyvinvointialueella tulee olla tosiasiallinen valmius perua terveydenhuollon palveluverkkouudistuksessa toteutettavia toimenpiteitä, jos ne eivät osoittaudu asiakasnäkökulmasta toimiviksi.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 0447209047
Kj:n päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa Pohjois-Savon hyvinvointialueelle edellä esittelytekstissä olevan lausunnon.
Käsittely	Keskustelun aikana kunnanjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen.
Kj:n muutettu päätösehdotus	Lisätään lausuntoon kolmanneksi viimeisen kappaleen alkuun (ennen "Kunnan näkemyksen mukaan..."): Tuusniemen kunnanhallituksen ensisijainen tahtotila on, että vuodeosasto on jatkossakin Tuusniemellä.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Heikki Smolander, Juha Pitkänen ja Kari Puodinketo poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi klo 17:55-18:10. Perustelut: Smolander ja Pitkänen: yhteisöjäävi, Puodinketo: palvelussuhdejäävi.

Tenho Holopainen toimi kokouksen puheenjohtajana tämän pykälän käsittelyn ajan.